

ГАЛАН Ярослав Олександрович (псевд.: Miron Jago, Яга, Володимир Росович, Я. Олександрович, Ігор Семенюк; 22. 07. 1902, м. Динів Перемишл. воєводства, Польща — 25. 10. 1949, Львів) — письменник. 1914 батько Г. із сім'єю як москвофіл був інтернов. австр. владою до табору Таллергоф (пobl. м. Грац, нині Австрія). 1915 родина Г. переїхала в Ростов-на-Дону (Росія), звідки 1918 повернулася до Перемишля (Польща). Навч. у Віден. (1923–26) та Краків. (1926–28) університетах. Член КПЗУ (1924). Учителював. Редагував ж. «Вікна» (Львів), входив до об'єдн. рев. митців «Горно». 1936 брав участь у підготовці Антифашист. конгресу діячів культури. 1936 та 1937 заарешт. польс. владою. Працював у ред. г. «Вільна Україна» (1939–41), «Правда Украины» і «Радянська Україна» (1942–48). Під час 2-ї світової війни — коментатор на радіостанціях Саратова, Москви, у прифронт. зоні. Був спецкором г. «Радянська Україна» на Нюрнбер. процесі (листопад 1945 — жовтень 1946).

Загинув внаслідок зброй. нападу. Літ. діяльність почав як драматург: п'єси «Дон Кіхот з Еттенгайма» (1927), «Вантаж» (1929), «Вероніка», сатир. комедія «99 %» (обидва — 1930), драма «Осередок» (1932). Писав також прозові твори, зокрема новели «Кара», «Цілина» (обидві — 1932), «Померлі борються» (1934) та ін. В останні роки життя повернувся до драматургії: трагедія «Під Золотим орлом» (1948), «Любов на світанні» (1949). Однак найбільше відомий як публіцист. Автор збірок нарисів, памфлетів, фейлетонів «Фронт в ефірі» (1943), «Їх обличчя» (1948), «Перед лицем фактів» (1949), спрямов. на викриття фашист. злочинців, сатир. змалювання укр. нац. кіл, греко-катол. церк. діячів. За памфлети «Я і Папа», «Отець тьми і присні», «На службі у сатани», що увійшли до кн. «Вибране» (1951), Г. посмертно удостоєний Сталін. премії (1952). Писав також польс. мовою (повість «Гори димлять» — екраніз. 1989 на студії «Укртелефільм», реж. Б. Небієрідзе, оповідання «Померлі борються» та ін.). 1964 СЖУ заснувала премію ім. Г. за кращі публіцист. твори (присуджувалася до 1989). У 1960 у Львові відкрито Музей Я. Галана. У Львові, Дрогобичі та смт Яблунів (Івано-Фр. обл.) Г. споруджено пам'ятники.

Рекомендована література

1. Мельничук Ю. Ярослав Галан (1902–1949): Лит.-критич. очерк. К., 1951;
2. Терещук П. Історія одного зрадника. Торонто, 1962;
3. Кулінич Г. Г. Ярослав Галан. К., 1965;
4. 1977;
5. Вальо М. А. Ярослав Галан: Бібліогр. покажч. Л., 1982;
6. Про Ярослава Галана. К., 1987.

Д. С. Григораш

Бібліографічний опис:

Галан Ярослав Олександрович / Д. С. Григораш // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28308>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).